

« zurück blättern vor »

SZLOCHAĆ v. imp., ab 1650; auch *ślochać*. **1)** ‘weinen und dabei kurze, krampfhaft Laute ausstoßen; auch übertr.’ – ‘plakać, wydając krótkie, urywane dźwięki; też przen.’: (1650) 1971 J.A.Mor.Amintas 403 *Wtenczas się Tyrsis może jeszcze kochać, Kiedy przestaną płakać, wdychać, szlochać Ci, co kochają*. o 1787 Polak w Paryżu 426, DOR *Opowiedz nam twoje przypadki bez wstyżenia się i szlochania*. o 1775–1806 Teat. 11 11, L *Nie płacz, bo i iabym musiał szlochać*. o 1775–1806 Teat. 8 96, L *Hoy teraz to tu szlochanie i płacz będzie*. o 1823 D₄ 1092, SJAM *Będęz jak dziecko szczęścia umierając szlochał?* o 1826 Ugol 84-5, SJAM *Już moje dziatki [...] Szlochają przez sen i wołają: chleba!* o (1898) 1952 Żer.Syzyf. 37, DOR *Nagle rozpacz i żal w potoku też buchnęły z jego piersi. Przez długi czas szlochał głośno jak dziecko*. o 1950 Rydz.Ludzie 197, DOR *Szlochała rozdzierająco, aż żal było patrzeć*. – TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘von Vögeln und Bibern: Laute von sich geben, piepsen, winseln’ – ‘o ptakach i bobrach: wydawać głos, kwilić’: Sw (myśl.). ♦ **Var:** *szlochać* v. imp., (1650) 1971 J.A.Mor.Amintas 403 – TR, L, SWIL, SW, DOR; *ślochać* v. imp. – TR, L, SWIL, SW (m. u.). ♦ **Etym:** nhd. *schluchsen, schluchzen* v., ‘heftig schlucken, krampfhaft weinen’, GRI, nur für Inh. 1. ♦ **Der:** *szlochnąć* v. pf., 1797 Przyb.Ab. 170, L *Tak jeft! kochany synu, – znowu szlochnie, J rzesiŃtemi łzami źrzenice zalewa*. Zuerst geb. TR; *zaszlochać* v. pf., 1769–1777 Zab. 14 146, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *rozszlochać (się)* v. pf., 1790 Przyb.Luz. 48, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *szloch* subst. m., ‘Schluchzer’, 1775–1806 Teat. 47c 86, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *wyszlochać (się)* v. pf., (1893) 1951 Prus Emanc. II 135, DOR, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *naszlochać się* v. pf., (1854) 1949 Choj. Alkh. IV 43, DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 1; *przeszlochać* v. pf., [hapax] (†1863) 1883 Rom.Poezje I 207, DOR, zuerst geb. DOR, nur für Inh. 1; *szlochować* v. imp., [hapax] (1901) 1950–1953 Dygas.Marg. 138, DOR, zuerst geb. DOR, nur für Inh. 1; *rozślochać* v. pf., vor 1912 Sienk., Sw, zuerst geb. Sw, nur für Inh. 1. ♦ Die deutsche Lautgruppe /-zen/, /-sen/ wurde wohl als eine Endung (Suffix) empfunden und das Wort entsprechend aufgegliedert, vgl. *schluchzicht, schluchsicht* ‘singultiens’ Stieler (Ende des 17. Jhs., GRIMM).

« zurück blättern vor »